

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaupni shod v Celju.

Celje, 2. oktobra 1902.

Danes popoldne se je vršil tu v »Narodnem domu« shod zaupnih mož v namen, da postavi kandidate za kmetijske volilne okraje Celje-Brežice in Šoštanj-Slovenji Gradec, katerega sta sklicala gg. dr. Sernec in dr. Dečko.

Shodu je predsedoval g. dr. Josip Sernec, odvetnik, zapisnikar je bil g. Franjo Jošt, revizor slovenskih posojilnic. Navzočih je bilo kakih 80 zaupnikov. Predsednik je otvoril zborovanje, ki je zavsem trajalo le eno uro, ob pol treh popoldne kot kučegazda »Narodnega doma«.

Celotni utis shoda je bil ta, da bi bilo nevarno ugovarjati na tem shodu predlogom in sklepom, katere so gospodje, ki so si prištili ime »ožji odsek«, skovali že pri dveh predidnih zborovanjih, h katerim so pa povabili le zanesljive izvoljence, o čemer ste v notici že na kratko poročali.

Sic volo, sic jubeo, je bila deviza, kakor je pokazal tek tega zborovanja.

Dr. Sernec je, prevzemši predsedstvo, očrtal na kratko naš splošni politični položaj in še posebej tužne razmere za naš narod v štajerskem deželni zboru in izjavi, da on ne sprejme nobene kandidature več.

Kanonik dr. Gregorec izreče dr. Sernecu za njegovo delovanje zaupanje, čemur zbor pritrdi.

Dr. Dečko o prečita potem neko pismo župnika Cerjaka v Rajhenburgu, v katerem stoji, da so zaupniki iz brežiškega, kozjanskega in sevnškega okraja že postavili kandidatom dekana Žičkarja, zaradi tega današnji shod o tej kandidaturi nima kaj sklepati. Shod pritrdi brez glasovanja vsebini navedenega pisma. Vsled tega odpade točka o nominiranju kandidata za okraj Brežice. (Ali ima župnik Cerjak odločilno besedo v štajerski politiki? Ured.)

Druga točka je bila določitev kandidata za kmetijski volilni okraj Slovenji-gradec.

»Ožji odsek« je določil kandidatom g. Ivana Vošnjaka, ki je ta okraj tudi

že dosedaj zastopal. Kandidatura gospoda Vošnjaka se sprejme brez ugovora.

Tretja točka dnevnega reda je bila določitev dveh kandidatov za kmetiki volilni okraj celjski.

Dr. Sernec predlaga v smislu določitve »ožjega odseka« kandidatom dr. Ivana Dečkota in dr. Juro Hrašovca, oba odvetnika v Celju.

Razvila se je nato prav živahna in zelo zanimiva debata.

Značilno je in se mora pibiti za vso bodočnost, da je bivši liberalni kandidat Dragotin Hribar to pot popolnoma zlezal pod kuto in take komplimente delal navzočim duhovnikom, katerih je bila kaka četrtina, česar bi od Hribarja nikdo ne bil pričakoval. Tistim duhovnikom, ki so ga politično obglavili šele pred kratkim, je zlezal pod noge.

Še značilnejše pa je, da so vsi tisti konsumarski duhovniki, ki so pred nedavno povzdigovali še v deveta nebesa tisto toliko hvalisano »gospodarsko organizacijo«, katere plevel je zašel, žal, tudi na naša štajerska tla, baš pri današnjem shodu najneusmiljeneje obsodili ter jo nekako prokleli. Stvar se je vršila namreč prilično tako-le:

G. Ivan Lipold iz Mozirja je rekel kot zastopnik savinskih kmetov, da imamo v deželni zboru že dovolj odvetnikov in fajmoštrov ter naj bi se izvolil za celjski okraj g. dr. Dečko in kot zastopnik kmetov g. Ivan Kač iz Žalca. To vam je bil ogenj v strehi! Fajmoštri so sikali, mrmrali in delali razne opazke, »žalski gospod Koren« so v enomer hreščali, meneč, da se vrši kako velikonočno izpraševanje in utihnili so šele, ko je tega »no-ja« gospoda prav srepo pogledal celjski opat Ogradi.

Zdajci se je oglasil g. Dragotin Hribar. Rekel je, da je g. Kač za nič; kar je gospodarskih društev zasnoval, vse vkup nič ne veljajo in propadajo, skratka, Kač je za nič. To bi morali videti obraze naših prečastitih, kako so jim šli narazen! To je bila voda na njihov mlin. Kača pa že ne, in ne, kajti, ker Kača želijo kmeti za svojega poslanca, je isti liberalce. Na-

vzoče klerikalstvo kar razumeti ni moglo, da govori tako kak Dragotin Hribar.

No, g. Kač te zaušnice, ki je ni za-sluzil, ni molče požrl. Hribarju je povedal tako osoljene, da je istemu kar primanjkovalo sape in je potem kmalu »retiriral« ter proglasil g. Kača za najboljšega človeka. G. Kač pa nam je razodel v svojem govoru tudi, da je ono gospodarsko organizacijo, katero je on zapričel pred dvema leti z najboljšimi nameni in brez vsake strankarske primesi, strmoglavila in onemogočila ona mariborska kapaciteta, ki je pravi Bog skoro vseh štajerskih duhovnikov in ki čuje na ime Korošec, kajti ta mož je hotel imeti v pravilih Zveze zadrug, katero je Kač snoval, tudi svoje zelišče (menda pristno klerikalno po kranjskem receptu) in vsled trmoglavosti tega in še nekaterih drugih mariborskih možakov, katerim se je Kač moral končno udati, je bil končni efekt zapričete gospodarske organizacije ta, da je vlada vse prepovedala in da hirajo danes še tista društva, kolikor jih je pomagal Kač oživotvoriti s pomočjo nekaterih konsumarskih duhovnikov in pod zaščito klerikalnega »Slovenskega Gospodarja«. Obenem je pa g. Kač tudi izjavil, da bi ponujene mu kandidature ne mogel sprejeti.

Oglasil se je tudi kmet g. Zidarn, predsednik kmečkega društva za gornjegrajski okraj, in povedal, kako duhovščina temu društvu nasprotuje brez vzroka; pravi namreč: mi smo ravno tako dobri kristjani, kakor duhovniki, mi nismo liberalci, nego mi smo le Slovenci, pa hočemo v svojih stanovskih stvareh in zadevah sami govoriti in odločevati. Govornik je menda tudi hotel priporočiti kandidaturu g. Kača kot kmetškega poslanca, pa je moral med splošnim šumom, ki so ga delali duhovniki, utihniti in je jezno odšel. Gospod Lipold je rekel, da se kmetje ne pustijo več terorizirati, kajti tako postavljanje kandidatov, kakor se vrši dandanes, se ne more označiti drugače kakor teroriziranje kmetov-volilcev, ki nimajo v deželni zboru nobenega kmeta kot zastopnika svojih interesov.

Gospod veleposestnik Franc Frid-

rich je potem obširno utemeljeval potrebo, da bi morali opustiti deželni poslanci abstinenco ter se morali zopet podati v deželni zbor ter tam, ako zlepa nič ne dosežejo, začeti z obstrukcijo. Župnik Koren se je zopet ojačil ter rekel, da so to pleve in neumnost, pa ga je nekdo zopet frknil po ustih, da je utihnil. Ti gospodje pač mislijo, da pametno govori le kak blagoslovljen puhloglavež, pri tem pa so pridige tega fajmoštra tako dolgočasne in brez vsake zanimivosti, da jih nihče ne hodi poslušati, kogar pa zaneso v cerkev, ta lahko tam pri istih sladko dremlje.

Stvarno je odgovarjal g. Fridrichu g. dr. Dečko, rekoč, obstrukcija je za sedaj, kakršne so razmere, neumnost. Nadalje je obrazložil, zakaj so šli poslanci v abstinenco ter rekel, da bi mandata nikakor ne sprejel, ako bi moral že danes obljubiti, da pojde v deželni zbor. Poslanec ni kak suženj in mora imeti proste roke.

Istotako pove g. dr. Sernec stvarne razloge, ki so poslance napotili v abstinenco in stavi kot odstopajoči poslanec nasvet, da se puste poslancem svobodne roke in naj oni sami ukrenejo, je-li kaže vstopiti v deželni zbor, ali ne. Ako pa bodo volilci pozneje uvideli, da poslanci njihovih interesov ne zastopajo pravilno, naj jim dajo nezaupnice, na kar naj poslanci potem mandate odložijo.

G. Časl iz Radmirja je rekel, da so tukaj jajce vzeli izpod kure, ko je že skaljeno. Kaj je hotel s tem povedati, nihče ni razumel. Poslanec izraža svoje popolno zaupanje.

G. dr. Brenčič je tudi pravil nekaj od relativne in absolutne večine v deželni zboru, česar pa kmetje niso mogli razumeti ter hotel s tem dokazati, da je vse eno, če so naši poslanci v Gradcu, ali če so doma, ne dosežejo itak prav nič, ker imajo Nemci, liberalni in klerikalni, večine v zbornici.

G. Rebek iz Celja priporoča: če poslanci ne bodo šli k zborovanjem v Gradec, naj se skliče na dan, ko se bi imela vršiti prva seja deželnega zbora, v

LISTEK.

Ana.

Črtica. Spisala Márica Bartol.

Napisala ni niti najkrajše novele ali črtice in grešila ni nikoli s »pesnikovanjem«; da, še celo njena pisma do prijateljic in do ženina, zdaj že dve leti njene moža, so bila jako suhoparna in neznačajna. V svojem srcu je pa vendar bila umetnica; njena duša je kar kipela čuvatev, vtisi in misli so jo včas kar dušile, na dan jih pa ni mogla spraviti. Tudi za slikanje je imela mnogo, mnogo smisla, prekrasnih idej in trezno sodbo, dasi ni nikoli naslikala niti najnavadnejše »mrtve prirode«, niti najskromnejše pokrajine. Na klavirju je sicer igrala, a če je bil le kdo zraven — in bodi si tudi samo njen mož — interpretirala je skladatelja slabo ter vsa v zadregi zadela celo ob eno tipko za drugo. Le kadar ni bilo nikogar zraven, ko je dobro zaprla vrata in okna, tedaj je igrala dovršeno, z vsem srcem in z vso dušo.

Pred občinstvom ni mogla njena skromna narav pokazati umetniškega na-

dahnenja, dasi je ta vendar polnil vse njeno bitje.

Ana Orlova, sedaj Ana Hribarica, se je rodila in vzrasla v revnem predmestju velikega mesta. Njen oče, orgljar v dveh ali treh cerkvah, poučeval je mestne otroke na gosli za jako zmerno plačo. Slavnega imena in izbrane klijentele si ni mogel pridobiti, kajti dasi je za glasbo živel in umrl, kakor se je izražal sam, ostal je vendar umetnik-glasbenik le srednje vrste. Živeli so torej oče, mati, dva sina in hči Ana prav skromno v zaduhlem, od vseh strani zaprtem predmestju, polnem tovarniškega dima in pare.

Enakomerno so jim potekali dnevi in na videz je bila vsa družina zadovoljna s svojo usodo, osobito ko se je še Ani posrečilo dobiti skromno službico prav tam v nekem komptoarju.

Vedel ni nihče, kako je revico težilo ono tesno predmestje in ona težka služba, ki je obstojala v samih številkah, katere je bilo treba le prepisovati; uganiti ni mogel nihče, kako se jej je gabila tista podivjana predmestna dečad in kako ji je bilo zoprno sploh vse prebivalstvo v bližnji njeni okolici s svojo neotesano odur-

nostjo. Ko je bila vsled tega razdražena, a vedno molčeča in slabe volje, dejali so njeni domači: danes je naša Ana zopet nervozna.

Le v svoji mali sobi je dala na večer svoboden tok svojim tožnim mislim ter prehajala nevede v sanjarenje o krasnih vrteh, udobnih in lepo urejenih stanovanjih in zdravem, čistem zraku pod nepreglednim svodom nebeškim. Sanjala je sama zase, a molčala nasproti vsem drugim.

In ko so se imele njene sanje uresničiti, ko je dobri in plemeniti uradnik Hribar spoznal njene dobre lastnosti ter si jo izvolil za ženo in ko ji je za poroko najel stanovanje kraj široke lepe ceste, od koder je imela razgled na vrte od vseh strani, tedaj je vse njeno veselje odsevalo le iz oči in iz srečnega obraza. Svojemu čustvu, svojemu veselju ni znala najti primernih izrazov. In sedaj je živela tu že dve leti in se le včas spominjala rodne predmestja ter se vsakokrat zdrznila, misleča nanje.

S svojim možem je živela v prav srečnem zakonu in njiu sreča se je sedaj še pomnožila, ko se je Ana pripravljala na materinsko radost.

Niko Hribar, ki je imel svojo ženo odkritosrčno rad, očital ji ni drugega nego to, da misli s srcem, na kar mu je ona smeje odgovarjala, da zato čuti pa on z razumom.

In na videz je bilo to poslednje res: tako trezno in resno je Hribar vse preudarjal in preračunjal. Vendar ga je morala Ana imeti čedalje rajša, kakor je sama pravila, ker je v njem nahajala vedno več lepih lastnosti.

Niko Hribar je vedel v resnici mnogo več, nego bi se bilo mislilo in nego je kazal v svoji skromnosti. Na vsako njeno vprašanje znal ji je jasno odgovoriti, kar ji je gotovo le imponiralo. Zato mu tudi ni mogla na njegova trezna razmišljanja in načrte nikoli ugovarjati, češ, ona tako misli le s srcem. In tako je prišlo, da ji je razložil in preračunal, da bode sedaj, ko se jima rodbina pomnoži, bolje, ako odpovesta dosedanje, zanju predrago stanovanje. Molče je pritrdila in njena slaba sreča prenesti jo je imela zopet v predmestje, kjer se je rodila, vzrasla in službovala in kjer je toliko, toliko trpela vsled surovosti svoje okolice in nelepega, zaduhlega kraja. Hiša, v katero se preselila, je sicer nova, lepa, ali vendar... (Konec prih.)

Celje velikanski ljudski tabor, kjer naj kakih 15000 volilcev ali še več pove glasno in jasno svoj klic: »Proč od Gradca«, da bode vlada tako vnovič razločno izvedla, da stoje za poslanci njihovi volilci, ki njihovo taktiko povsem odobravajo.

Na to se je glasovalo o kandidatu-rah dr. Dečkota in dr. Hrašovca z vzdignjenjem rok. Predsednik je konstatoval, da sta sprejeti obe kandidaturi enoglasno. Protiglasovanja ni bilo.

Veleposestnik g. Roblek apeluje na zaupne moče, naj se drže discipline ter naj skupnemu interesu zapostavijo svoja osebna mnenja, če so morebiti v nekaterih ozirih tudi drugačnih nazorov, kakor danes storjeni sklep.

Za mestno skupino Celje-Brežice se je postavil kandidatom odvetniški koncipient dr. Josip Karlovšek. Isti se je na vso moč branil kandidature, a se je končno moral udati, ko so mu celjski gospodje obljubili svojo pomoč ter povdarjali, da če je tudi še mlad politik, vendar že ima precej uspehov zlasti na gospodarsko-političnem polju in da imajo naši nemški nasprotniki pred dr. Karlovškom že sedaj strah, znači dejstvo, da skušajo njegovo kandidato osmešiti. Dr. Karlovšek bode v kratkem času lahko zavzemal prav odlično mesto v naši politiki, kajti on je delavna in spretna moč. Dr. Karlovškova kandidatura je bila sprejeta soglasno brez ugovora.

Za mestno skupino Šoštanj-Slovenji Gradec se je postavil kandidatom na predlog g. Ivana Vošnjaka odvetnik g. dr. Franc Mayer v Šoštanju enoglasno brez ugovora.

G. dr. Dečko pravi h koncu, da obljubiti ne more nič, delal pa bo po vseh močeh in po svoji najboljši vesti, kakor bode mogoče po danih razmerah. Zapomniti pa si je treba, pravi, da rešitev nikdar ne pride od zgoraj, ampak rešitev mora priti iz naroda samega in s pomočjo naših bratov Slovanov bomo skupnega sovražnika nekoč tudi premagali.

Ko slednjič izreče predsednik shoda g. dr. Sernec, naj za tem zborovanjem ne ostane kak žalosten spomin, zaključiti isti shod, zahvalivši se vsem vdeležencem za sodelovanje.

Tak je bil prilično naš shod, pri katerem je bilo na komando navzočih, vse polno poslušnih ovčic in ki nam tudi to pot ni prinesel prave luči v naših zamotanih domačih političnih razmerah. Če se bodo volitve izvršile tako mirno, kakor ta shod, potem bomo pač tam, kjer smo bili dosedaj.

Gozdarstvo na Kranjskem.

(Dalje.)

S prenehanjem višje rudarske sodne ingerence leta 1783. se je začela prodaja ogljenic, kar je bil le posledek nejasnosti o lastninski pravici v rezerviranih gozdovih. Gubernijalna okrožnica z dne 17. marca 1784, vsled dvornega dekreta z dne 8. marca, preklicuje popolnoma na privatnih gozdih bremeneči rezervat v prid rudnikom ter prepušča dohodke gozdov edino le posestnikom istih. Tudi se je odpravila vsakršna omejitev železne trgovine in pridobivanja železa ter je moral vsak podjetnik skrbeti si sam za oglje, kako je mogel in znal. Odločilni princip se razvidi iz naslednje točke v okrožnici: »Sicer pa, kakor je tovarnam prijetno, da imajo svobodno prodajo svojih izdelkov, tako je tudi pravično, da se dovoli pridelovalcem lesu in oglja neomejena trgovina«. Neredno gospodarjenje v rezerviranih gozdovih, ki so jih tovarne brezobzirno izrabljale, je predmet zopetni tožbi kranjskih stanov o »obžalovanja vrednem pustošenju gozdov vsled odprave višjega rudarskega rodišča. Tako pritožbo so predložili cesarju Leopoldu II. dne 25. julija 1790. Da bi si zopet opomogla gozdna kultura v onih gozdih, ki so jih posekale Fužine, so se ustanovili z najvišjim odlokom z dne 2. julija 1807 deželno-knežji gozdni uradi, ki so bili podrejeni okrožnim uradom. Osobje je sestalo iz okrožnih gozdarskih komisarjev, gozdarskih pisarjev in mnogih gozdarjev. Gozdarski uradi so imeli svoje sedeže: v Kropi, na Bledu, v Kranjski gori, Kranju in Št. Vidu pri Zatičini. Za časa francoske medvlade od leta 1809.—1813. se je

državno gozdarsko nadzorstvo znovič preosnovalo. Ustanovil se je samo eden gozdarski urad pod imenom »Administration des eaux et forêts«. O energičnem njegovem delovanju zveemo, da ni priznal nikakih posebnih pravic do gozdov, izrekel sekvester nad lesom in posekanimi parcelami ter določil cene lesu. Po odhodu Francozov je stopil zopet v veljavo gozdni red cesarice Marije Terezije, toda gozdarski nadzorovalni organi se takrat niso nastavili.

S cesarskim patentom z dne 3. decembra 1852 se je ustvaril novi gozdni zakon ter je stopil v veljavo s 1. januarjem 1853 v avstrijskih kronovinah in so se preklicale s tem vse prejšnje gozdne naredbe. Ta današnji gozdni zakon razločuje v § 1. državne loge, občinske in privatne gozde. Obstoječi državni logi odgovarjajo prejšnjim komornim logom. Faktičnih občinskih gozdov imamo na Kranjskem le malo zaznamovati. Privatnim gozdom se štejejo namreč tudi taki skupni gozdi, ki temeljijo na privatno pravnem razmerju.

Državna oblast nad vsemi gozdovi je zopet jasno izrečena v § 2. gozdnega zakona. Tam se izrecno določa, da se brez oblastvenega dovoljenja ne sme nobeno gozdno zemljišče odtegniti lesoreji ter rabiti za druge namene. S tem in v naslednjih določbah je spojena lastninska pravica gozdov z vzdrževanjem in pospeševanjem občnega blaga (§ 364. občnega zak.). V § 3. gozdnega zakona so natančneje določbe glede splošne dolžnosti pogozdovanja posekanih gozdov.

§ 4. ima določbe glede prepovedi gozdnega pustošenja in nevarnosti za nadaljno lesorejo. Neposlušnost pri tej prepovedi in prestopki v §§ 2. in 3. povedanih predpisov se kaznujejo z denarnimi globami.

V § 5. se nahajajo določbe glede varstva sosednjih gozdov zoper poškodovanja po viharju.

§§ 6. in 7. imata predpise podiranja drevja in pomladitve v varstvenih gozdovih, t. j. v gozdovih, kojih tla potrebujejo z ozirom na absolutno visočino, visečo lego in geofizično sestavino posebnega varstva z drevesno vegetacijo. Prestopki določb v §§ 5., 6. in 7. so podrejene strogim denarnim globam § 8.

Z določbami §§ 9. do 18. se dajejo natančni predpisi glede ohranitve in gošpodarstva v gozdih, ki so s servitutami obremenjeni.

V §§ 19. in 20. so natančneje zaznamovani oni predpogoji in naredbe, ki dajejo gotovim gozdom značaj brambenih gozdov, t. j. kojih lesovje naj bi odvrčalo elementarne nezgode od drugih zemljišč.

V § 21. so posebne določbe glede špecialne dovolitve za razdelitev občinskih gozdov.

V §§ 22. se dajejo predpisi glede oskrbovanja gozdov veleposestva po državno izprašanih oskrbnikih (gozdarjih). Nadalje se tam določa, da je za ovadbe pri političnih oblastih o protipostavnem postopanju z gozdom vsakdo opravičen.

V § 23. se izrecno odreja, da morajo politične oblasti oskrbovanje vseh gozdov svojih okrajev v splošnem nadzorovati.

Z določbami § 24. je navedeno postopanje zasilne potne pravice, glede dovažanja in odvažanja gozdnih pridelkov.

V § 25. se dajejo analogi predpisi glede naprave raznih drč (plazov) in drugih priprav za spravljenje lesu.

§§ 26. do incl. 43. imajo natančneje določbe glede spravljenja lesu k vodi, kakor glede naprave za to potrebnih zgradb.

V §§ 44. do incl. 51. so predpisi glede sredstev zoper gozdne požare in nevarnosti vsled mrševov.

Z določbami §§ 52. do incl. 58. se predpisuje gozdarsko varstvena služba.

§§ 59. do incl. 71. imajo predpise glede prestopkov zoper varnost gozdne posesti.

V §§ 72. do incl. 76. so določbe o poravnava gozdnih poškodb.

§ 77. pa govori o inštantcah.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 3. oktobra.

Nemiri na Balkanu.

Razburljiva poročila prihajajo z Balkana. V Macedoniji vre. Sarafov je sicer v Parizu, Tončev v Drenovem, a poročnik Delčev in polkovnik Jankov, rodom Macedonec, energičen, bojaželjen mož in izvrsten govornik, pa stojita na čelu ustaških tolpe, ki se že nekaj mesecev potikajo po gorovju Rilo Dag in Rodopih ter se upajo prav do Monastirja. Imeli so s turškimi četami že več prask in zgorelo je že mnogo macedonskih vasij. Macedonci hočejo, da se z njimi resno bavi Evropa, z ognjem in boji jo vedno iznova opozarjajo, da je v Macedoniji nevzdržljivo življenje, da se razmere morajo reformirati. V monastirskem okrožju je položaj posebno kritičen. Turški vojaki ne dobivajo redno svoje plače, zato so nezadovoljni ter plenijo macedonske vasi. Ustaši napadajo Turke ter tudi sami požigajo. Macedonci se branijo zato na dve strani. Kmetje prestopajo na stran ustašev ter tvorijo tudi sami svoje tolpe. V Belemgradu se vrši meeting na Srbskem živčih Macedoncev. Vabilo na meeting pravi, da pridiguje civilizirana Evropa povsod humaniteto, svobodo življenja in varnost imetka, a gleda mirno, kako je obstanek dela srbskega naroda v isti Evropi vsak dan v nevarnosti, kako se jim ropa imetek, požiga, uničuje vse. Samo ruski narod je dvignil svoj glas v interesu barbarsko preganjanih Macedoncev in Srbov. V Bolgariji je narod razcepljen v dve stranki glede Rusije. Vlada in njena večina je rusofilska, opozicija je pa protiruska. »Večernja Pošta« je razkrila, da ima Rusija židovske vohune, ki delajo razne spletke, hujskajo in denuncirajo, pri tem pa se okoriščajo. Zlasti neki žid Vajsman — ruski in avstrijski špijon — nadzira bolgarsko vlado, ruskega diplomatskega agenta Bahmetijeva, si izmišlja razne zarote in dela pri tem »kšefte«. S takimi ljudi si Rusija med Slovani zelo škoduje.

Cesar Viljem in Buri.

Vprašanje, ali sprejme nemški cesar burske generale ali ne, je zanimalo te dni evropsko časopisje. Nemški listi so pisali mirno, angleški pa strastno, razburjeno. Tudi burski prijatelji so naglašali, da more sprejeti cesar Viljem Bure le tedaj, če se vzdrže na Nemškem vsake demonstracije proti Angliji in če bo imel njih poset docela nepolitičen značaj. Londonski listi pa skoraj brezizjemno razlagajo sprejem Burov pri cesarju kot sovražni akt proti Angliji. Da bi sodila tako tudi angleška vlada, ni verjetno. Saj so Botha, Dewet in Delarey sedaj angleški podaniki ter jih predstavi cesarju angleški poslanik v Berlinu. »Indépendance Belge« pa je prinesla Dewetovo pismo, v katerem trdi Dewet, da ni še nič določenega in da so vsa poročila o potovanju v Nemčijo prezgodna. List razlaga to pismo tako, da Buri v Berlin sploh ne pridejo, a iz Berlina se poroča, da pričakujejo ondi Bure 17. t. m. Vsekakor so Angleži jako razburjeni.

Najnovejše politične vesti.

Za deželnozborske volitve na Nižjeavstrijskem delajo krščanski socialisti z nečuvnim terorizmom. Ker se naprednim vol. odborom ni dovolil vpogled v volilne imenike, prišla je večerj posebna deputacija k Luigerju protestirat. Luiger je obljubil, pritožbi ugoditi. Takoj nato pa je prišlo toliko krščanskih agitatorjev pred reklamacijako pisarno z reklamacijskimi lističi, da naprednjaki do večera na vrsto niso prišli. Danes gre deputacija k namestniku. — V nagodbenem pogajanju se je baje vendar doseglo sporazumljenje v vseh vprašanih, tako da bo prihodnji teden v Budimpešti le formalen zaključek pogajanj. — Ogrski transportni davke za promet na Donavi se odpravi, zato pa bo Avstrija oprostila ogrske vrednote rentnega davka. — Močata beseda. Grof Artur Aichelburg je zavrnil ponudbo neke nemške tvrdke z besedami: »Vračam vam vaše uzorce ter vas opozarjam, da nam pri sedanjih odnosajih med Čehi in Nemoi ne pride na misel, da bi se brigali za nemška podjetja, ko imamo dovolj čeških tvrdk. — Ruski veliki knez Nikolajevič je prispel večerj v Carigrad, kjer so ga sprejeli z

vojaškimi častmi, tudi sultan ga je prisrčno sprejel. — Avstro-ogrski poslanik v Bruslju, grof Jos. Wodzicki je umrl večerj v Mazaovi. — Boj na Filipinih. Ameriška kolona je imela pri Mindanao bitko z Morosi ter zavzela tri utrjene tabore ter jih razdejala. 20 Morosov je v bitki padlo. — Zaroka princezinje Albany z nemškim prestolonaslednikom s sedementuje, ker je princesinja že baje zaročena s princem Brunšviškim. — Za državnozborski mandat Pabstmannov bode kandidoval grof Henrik Taaffe, sin bivšega ministrskega predsednika. — Umrl je znani berolinski mestni svetnik Kaufmann, katerega ni hotel potrditi cesar za župana.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. oktobra.

— **Umrl** je danes v 61. letu svoje dobe g. Fran Štrukelj, posestnik hotela Štrukelj v Kolodvorskih ulicah. Ž njim izgubi Ljubljana jednega izmed najuglednejših meščanov, narodno-napredna stranka odličnega in odločnega pristaša, narod slovenski pa moža stare korenine, čegar moška beseda je veljala več, kakor sedemkrat zapečateni notarski akt. V prejšnjih letih je bil pokojnik dlje časa tudi občinski svetnik, predsednik mesarske zadruge itd. Zapustil je vdovo brez otrok. Pogreb bo jutri v soboto ob 1/6. uri. Bodi uzornemu someščanu lahka zemlja domača in časten spomin!

— **Slovensko gledališče.** Ker je radi koncerta pevskega društva »Mercur« odpovedala vojaška godba svoje sodelovanje za nedeljo zvečer, je primorano vodstvo slovenskega gledališča opustiti popoldansko predstavo in prirediti ta večer dramo. Predstavljal se bo Sardouova komedija »Madame Sans Gêne«, ki je dosegla pri premijeri tako časten uspeh. Da pa ne bodo prikrašteni častiti abonenti, ki so abonirani le na vsako drugo predstavo ter ne bodo primorani gledati dvakrat zapored isto igro, se vrši ta 5. letošnja predstava izjemoma na »par«, zato je pa 6. predstava v torek, ko se ponovi opera »Večni mornar« na »nepar«.

— **Višja dekliška šola v Ljubljani.** Za tekoče šolsko leto se je vpisalo in sprejelo 96 gojenk, in sicer v I. letnik 39, v II. 27 in III. 30. Sprejemni izpit je delalo 8 gojenk, ki so se sprejele vse, ostale so bile absolutintinje 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole, oziroma so napravile izpit za vsprejem v I. letnik učiteljskega. Število gojenk je ostalo neizpremenjeno, ker je bilo tudi lani 96 gojenk. 6 gojenk ponavlja prostovoljno zadnje leto ter jih poučuje gđ. Wessner v pedagogiki in metodiki. Hospitacije ima na Lichtenturničnem zavodu. S tem se pripravljajo za učiteljice. Na zavodu poučujejo ravnatelj, prof. dr. Požar, stalna učiteljica Wessner, stalni učitelj Sitsch in 9 pomožnih učiteljev in učiteljic.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«.** Preosnovani pevski zbor »Glasbene Matice« ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom jutri (v soboto), dne 4. oktobra, in sicer ženski zbor ob 1/6. uri v društveni dvorani, moški zbor pa ob 8. uri zvečer v vrt-nem salonu pri Auerju. Ženski zbor ima takrat obenem svojo prvo pevsko vajo, pri kateri se bodo eventualno tudi še sprejemala oglasila onih novih pevk, ki žele pristopiti, a odboru dosedaj še niso bile znane. — Redne skušnje so: za ženski zbor ob sredah in sobotah točno od 1/6. do 1/7. ure, za moški zbor ob ponedeljkih in sredah točno od 8. do 9. ure zvečer. — Ženski in moški zbor štejeta dosedaj 60 članov, ki so se s častno besedo pismeno zavezali, v koncertni sezoni 1902./03. vztrajati pri vseh vajah in nastopih pevskega zbora, pridržujoč si v opravičenje izostanka le najresnejše zapreke.

— **Poročil se** bo jutri v Dvoru na Dolenjskem trgovec in posestnik gosp. Josip Wokač z gđ. učiteljico Marijo Hortenzijo Slokar. Častitamo!

— **Za izdelovalce žganih pi-jac.** Temeljem § 23. zakona o davku na žganje z dne 20. junija 1888. drž. zakona št. 95 iz leta 1888. morajo vsi, ki žganje

izdelujejo, ali žganje potom destilacije čistijo, ali alkoholovite pijače potom destilacije pripravljajo, to obrt na izdelovalnici od zunaj označiti z vidnim napisom. Ta napis naj bi se glasil »Žganjarna«. Ker je c. kr. finančno ravnateljstvo zapazilo, da se temu predpisu v kronovini Kranjski dosedaj večinoma ni ustreglo, in je ta opustitev v smisli § 345. doh. kaz. zak. kaznjiva z globo od 4—20 K, se na to odredbo še enkrat opozarja.

— **Nadzorovanje trsnic.** V torek sta prišla v Novo mesto dvorni svetnik Portele in višji nadzornik Fr. Kurmann kot odposlanca poljedelskega ministrstva, da sta si ogledala dež. kmetijsko šolo na Grmu in od države subvencionirane trsnice.

— **Meteor.** V nedeljo dne 28. septembra so opazovali padec meteora okoli polu 9. ure zvečer in je padel v smeri od Čavna proti Furlaniji. Nekateri trdijo celo, da je bil drugi padec okoli 10. do polu 11. ure ponoči.

— **Tovarno testenin v Ilirski Bistrici,** katere izdelki so tako zasloveli kot ne kmalo drugi, hoče kupiti neki tržaški kapitalist, ki bi jo v velikem obsegu uredil. Upamo pa, da ne bosta lastnika dala iz rok svojega — tako posrečenega podjetja.

— **V Savi je utonila** minoli teden pri Trbovljah 24letna šivilja Antonija Markovič pri kopanju. Našli so jo še le čez teden dni.

— **Grozna, vinska in sadna razstava v Krškem.** Kmetijska podružnica krška priredi v nedeljo in ponedeljek, dne 12. in 13. oktobra, v šolskih prostorih v Krškem grozdno, vinsko in sadno razstavo za politični okraj krški, spojeno z razstavo kletarskega in vinogradniškega orodja, po naslednjem sporedu: V nedeljo, dne 12. oktobra: 1. Ob 9. uri slovesna otvoritev razstave. 2. Od 10. do 12. ure poučni govori. 3. Ob 2. uri popoldne pokušnja raznih vin krškega političnega okraja. 4. Izlet v krško okolico. V ponedeljek, dne 13. oktobra: 1. Ob 9. uri praktična razkazovanja raznih kletarskih in vinogradniških priprav. 2. Ob 10. uri razdelitev častnih daril in nagrad v gotovini, in sicer: A. Častna darila: 1. 2 srebrni kolajni c. kr. kmetijskega ministrstva, 2. 3 deželna darila, 3. 2 bronasti kolajni c. kr. kmetijskega ministrstva. 4. 4 bronaste kolajne c. kr. kmetijske družbe kranjske. B. Nagrade v gotovini kmetijske podružnice v Krškem. 1. 5 nagrad po 10 K, 2. 10 nagrad po 5 K. Skupaj 26 daril in nagrad. 3. Izlet v krško okolico. — Kmetijska podružnica v Krškem.

— **V Gornjem gradu** v Mikuševi gostilni bode v nedeljo dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne poročal g. poslanec vitez Berks o svojem delovanju v državnem zboru. Ker se bode razpravljalo tudi o železniški zvezi Rečica-Gornji grad-Kamnik, se vabijo volilci k mnogobrojni vdeležbi.

— **Iz Celja** se nam poroča, da so priprave za veliko veselico, ki se priredi dne 5. oktobra v »Narodnem domu« v prid družbi sv. Cirila in Metoda pod naslovom »Večer v slovenskem raju«, gotove in da je občna sodba, da tako velike in zanimive veselice v celjskem narodnem domu še ni bilo, kakršna se bode slavila v nedeljo. — Zanimanje po Štajerskem je veliko in pričakovati je prav ogromne vdeležbe.

— **Za mlade zdravnike.** Ako želi mlad zdravnik vstopiti kot volonter v deželno bolnišnico z majhno mesečno podporo, naj se oglasi takoj pri vodstvu deželne bolnišnice v Ljubljani.

— **Na cesti umrl.** Včeraj okoli 1/11. ponoči našli so pred uršulinskim samostanom na hodniku v krvi ležati zasebnika Rajkota Branketa, stanujočega v Križevniških ulicah št. 8. Bruhnil je kri, padel in obležal mrtev. Poklicali so policijskega zdravnika, ki pa je zamogel le konstatirati smrt. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— **Nezgoda pri zgradbi Cacakove hiše.** Zidar Matija Skabar, stanujoč na Dunajski cesti št. 38, je včeraj dopoldne na stavbnem odru pomagal pri sestavljanju vretena za dovažanje opeke na oder. Delavec Jernej Mlinar je vrtel kolo, zidar Jožef Sedej je sestavljal skupaj vreteni, Matija Skabar pa je stal pri ko-

lesu. Mlinar ni mogel kolesa vzdržati in se je zavrtilo in vreteno je udarilo Skabarja po glavi, da se mu je kri ulila. Poškodba je lahka in je Skabar potem, ko ga je zdravnik obvezal, zopet delal.

— **Ponesrečen kaznjeneec.** Včeraj popoldne je ponesrečil pri stavbi Korsikove hiše na Bleiweisovi cesti kaznjeneec Franc Hribar. Nakladal je deske na stroj, kateri vleče opeko na stavbni oder. Med vlačanjem navzgor je padla jedna deska na spodaj stoječega Hribarja in ga zadela s tako silo, da se je zgrudil na tla. Bil je na glavi precej poškodovan, vendar pa je še sam šel v kaznilnico. Za delo ni bil več sposoben.

— **Tat v gostilni.** V noči od 1. na 2. t. m. utihotapil se je skozi odprto okno neznan tat v gostilno g. Valentina Mraka »pri Novem svetu« na Marije Terezije cesti št. 14 in je ubil šipo v vino-toč in ulomil v predal, kjer se navadno nahaja denar. Tat ni dobil denarja v predalu in je odnesel le 70 cigaret.

— **V gostilni okraden.** V neki gostilni na Rimski cesti je bil včeraj zvečer raznašalec časopisov Peter Cotič okraden. Neki postopač, ki je poleg njega sedel, vzem mu je denarnico s 6 K.

— **Nezgoda na kolodvoru.** Delavec Janez Porenta, stanujoč na Radeckega cesti št. 1, je včeraj pri prepeljavanju vagonov prišel z desno roko med dva pufarja, ki sta ga za roko pri komolcu nekoliko stisnili in odrgnili.

— **Ušel je danes** dopoludne policijskemu stražniku Lud. Sterbenc, katerega je bil aretoval, ker jo je nameraval popihati čez morje, predno je zadostil vojaški dolžnosti.

— **Radi zagrebških demonstracij obsojeni Slovenec.** V Zagrebu je bil v soboto obsojen radi zagrebških demonstracij pekovski pomočnik Franc Omerzel iz Podrede, občina Križe pri Brežicah, na tri mesece zapora.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Pogačarjevega do Cesarja Jožefa trga je bila izgubljena denarnica, v kateri je bilo 18 K 80 vin.

— **Dežnik** je danes zjutraj v »Zvezdi« našel neki gospod ter ga oddal v »Narodni tiskarni«. Kdor ga je izgubil, naj pride v upravništvo tiskarne.

— **Najnovejše novice.** Kmetijske stavke so zopet napočile v Galiciji, pa tudi v Gor. Italiji. Kmetje so si dali znamenje s kresovi po gorah. — Pomanjkanje premoga v Ameriki je vsled rudarskih strajkov zelo veliko. Cene so neznosne, za tono se zahteva 25 dolarjev. Država se resno bavi z vprašanjem, premogokope podržaviti. — Vulkani so začeli bruhati na otoku St. Lucia, v skupini antilskih otokov. Ponesrečilo je baje 1500 ljudi. — Sneg je zapadel po Vestfalskem in Harzu. — Zopet defraudacija. Predsednik posojilnice v Lange-wiese na Nemškem je pred tednom zginil. Sedaj so dognali, da manjka v blagajni nad pol milijona mark. — 275 metrov globoko je padlo v angleškem rudniku Pontypool osem delavcev. Pretrgala se je namreč vrh, po kateri so vlačili delavce iz globine rudnika. — Nova brzojavna zveza med Dunajem in Berlinom se uvede preko Breclave in Moravske.

— **Emil Zola.** Pogreb Zole je torej preložen na nedeljo, da se ga bo mogla udeležiti tudi ogromna množica delavcev, s katerimi je pokojnik vedno simpatiziral. Zola leži v svoji pisalnici; oblekli so ga ter položili v krsto njegovi prijatelji. Ves njegov život je pokrit s cveticami, zlasti z vijolicami. K njemu smejo le prijatelji. Včeraj dopoldne je posetil mrtvega Zola tudi Albert Dreyfus in je stal dolgo časa zamišljen poleg krste. Popoldne je prišla tudi gospa Dreyfus. Gospa Zola in njeni prijatelji so proti takozvanemu »slavnostnemu« pogrebu ter želé, da se vrši vse mirno in v priprostem slogu, kakor je bil tudi priprost Zola sam v vsem svojem delovanju. Na grobu bodo govorili naučni minister, predsednik društva pisateljev in dramskih avtorjev ter akademik Anatole France, Akademija nesmrtnih se ne bo udeležila oficialno pogreba. Devetkrat je kandidiral Zola v akademijo, a niso ga sprejeli radi nekaterih posameznih besed, stavkov in prizorov, ki so se zdeli zlasti prizadetim klerikalcem in aristokratom nemoralni in nečedni. Medtem ko so v akademiji razni duševni pritlikavei, katerih imen širša Francija niti ne pozna, za katerih dela se niti francoski narod sam ne zanima, ni bilo prostora za duševnega giganta, za svetovno slavljenega pisatelja ter najtoplejšega, najidealnejšega zagovornika resnice in pravice. Intrigirali so proti

njemu najbolj klerikalni aristokrati in aristokratke, katerih pustolovsko in nemo-ralno življenje je Zola v svojih spisih neštokrat hčal. Radi teh gorastasnih razmer na Francoskem, ki spominjajo čestokrat tudi na naše razmere, — sedé v akademiji večinoma nazadnjaški elementi, dočim so liberalni duhovi à la Anatole France, Hervieu in Sardou v manjšini. — Gospa Zola dobiva dan na dan na tisoče brzojavk in pisem, ki izražajo globoko sožalje o priliki Zolove smrti.

— **Grob in umetniška zapuščina Siemiradzkega.** Slavnemu poljskemu slikarju zgrade častni grob v Skalki v Krakovu med drugimi slavnimi in zaslužnimi poljskimi rodoljubi, njemu nasproti bo grob I. I. Kraszewskega. — V zapuščini Siemiradzkega sta dve veliki, še nedokončani sliki. Napol dovršena slika »Barbari pustošijo rimsko villo«, kaže mojstra sijajno barvitost predočevanja starorimskih prizorov. Bledo nebo, ki naznanja burjo, se razprostira nad rimsko Cam-pagno. Med razvalinami prelepe nekdanje vile iz prvega stoletja po Kristusu tabori gotski vojniki ter si dele plen. Druga slika, »Kristus uči otroke«, predstavlja nam Krista v sencí oljkinih dreves, ki ga obkrožajo otroci ter ga poslušajo. Potniki se ustavljajo mimogrede, da gledajo ginljiv prizor. Ta slika, srednje velikosti, je bila namenjena sploščka za pariško razstavo leta 1900, a ni bila še dovršena. — Album Siemiradzkega namerava izdati društvo varšavskih prijateljev umetnosti, in sicer bodo objavili reprodukcije le onih slik, ki so v zasebni posesti.

— **„Malomeščani“ Maksima Gorkega v Berlinu.** »Neue Fr. Presse« prinaša o »Malomeščanih« Maksima Gorkega, ki so jih predstavljali nedavno v Berlinu, dolg feljton iz peresa Paula Goldmanna, ki potrjuje samo nazore Tolstega, da je namreč Gorkij — kakor tudi Čehov — izboren pisatelj črtic, novel in romanov, da pa nikakor ni dramatik. S svojimi pripovednimi spisi si je pridobil Gorkij svetovno slavo, v vse jezike ga prevajajo, a na odru se ne more održati. On je »slikar ljudi nove smeri«, pravijo kritiki; tudi »Malomeščane« treba le čitati, ako hoče imeti človek od njih užitek. Na odru pa so dolgočasni. O dejanju skoraj ni sledu. Malo zastrupljenja je edino, kar se zgodi v dolgih štirih aktih. Sicer sedé ljudje na odru in si razlagajo svoje nazore. Gorkij razvija v svoji drami na dolgo in široko svoje teorije. Samo opisovanje oseb brez dramatične tehnike nikakor ne zadostuje. Najmanj, kar se more od umetnika zahtevati, je, da razume svojo umetnost. Ako mora znati slikar slikati in kipar oblikovati, mora znati tudi dramatik pisati dramo. Pisati roman ali pesem pa je čisto kaj drugega kot pisati dramo!

— **Sloviti „samci“.** Ženske črte nad vse stare samce, ali med takimi so bili: Dante, Petrarca, Tasso, Aleksander Humboldt, Leibnitz, Newton. V novjšem času je bil med samci Hammerling, Grill-parzer in Brahms. Značilen stan samec je bil Kant. Aleksander Humboldt je neki radovedni Francozinji, ki ga je vprašala, ali je kdaj ljubil, dejal: »Moja ljubezen je bilo vselej znanstvo«. Newton si je zmerom sam kuhal. Nekoč je poslal gospodinjco, naj mu nekaj kupi. Ko se je gos-podinja vrnila, je stal Newton pri šte-dilni peči ter »kuhal«. Svojo dragoceno žepno uro je vrgel v krop, jajce pa, ki ga je hotel hupati, je držal v roki. Slavni slovenski samec so: Cimperman, Jenko Levstik, Jurčič in Prešeren, hrvatski Star-čević, češki Svat. Čech, Neruda, Zeyer in dr.

— **Samomor na parniku.** Neštokrat je čitati o trpljenju in mukah kurilcev na parnikih. Največje muke pa morajo pretrpeti kurilci na velikih ocean-skih parnikih. Mnogo izmed njih znori pri delu in mnogo se jih reši s samo-morom. Na zadnjem potu parnika »St. Louis« so umrle štiri osebe. Dne 22. avg., ko je parnik plul proti iztoku, onesvestila sta se kurilca Jos Green in J. Plage-mann. Prinesli so ju na krov, kjer sta kmalu na to umrla. Na potu proti Ameriki sta skočila dva kurilca, katere sta radi muk zblaznela, v morje in se tako rešila. Stroji porabijo toliko premoga, da mora osem mož v malem prostoru nepre-nihoma metati premog v peč. V prostoru je naravno taka vročina, da skoraj dihati ni mogoče. V Southamptonu je ušlo 26 kurilcev parnika »St. Louis«.

— **Iz začetkov velikega mesta.** Neki londonski list opisuje življenje v mestu Johannesburgu pred 30 leti. Takrat je bilo mesto še dokaj primitivno in ni bilo možno dobiti izlaha zdrave pitne vode. Vodo za domačo rabo so morali od daleč privržati in cena je bila zanjo visoka. Neka angleška dama pa je stanovala v takrat še jako primitivnem hotelu in ko je nekoč vatala, je našla v veži pred svojo spalnico polno banjo čiste vode. Meneč, da je voda pripravljena zanjo, se je po gosji navadi prav pošteno okopala. A kako se je pozneje nad njo hudoval hotelier, ki ji je pojasnil, da je voda bila določena za kuhinjo. »Ne bilo bi še tako hudo, ako bi ne bili vsaj toliko mila rabili pri svoji toaleti«, jo je poučeval hotelier. Dama je

strmela in od tistega časa ji je baje juha iz kuhinje teknila jako slabo.

Književnost

— **„Zvonček“**, list s podobami za slovensko mladino, ima v svoji 10. št. sledečo vsebino: Tetka jesen, zložil Cvetko Slavin. — Lisica starega Boštjana, spisal Juraj Pangrac. — Krška ribica, zložil Ivo Danič. — Srce in žolodček, zložil Cvetko Slavin. — Bled, popisal in vpodobil Fr. Rojec. — Ali veste, zložil Cvetko Slavin. — Naša Mimica, spisal Ivo Danič. — Po zmagi, zložil Andrej Rapč. — Kratke povesti, nabral Peter Petrovič. — Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade, šala v sedmih podobah. — † Ivan Vrhovc. — Raznoterosti. Poleg tega prinaša »Zvonček« še tri slike.

Telefonska in brzojavna poročila

Col pri Vipavi 3. oktobra. Vkljub vsem pritiskom sosednjih črnjakov je pri občinski volitvi na Colu sijajno zmagala napredna stranka. — Neustrašeni naprednjaki colski.

Dunaj 3. oktobra. Jutri se podajo avstrijski ministri v Budimpešto, da se nadaljujejo nagodbena pogajanja. Upanje je, da se ista zaključijo do konca prihodnjega tedna.

Dunaj 3. oktobra. »Neue Freie Presse« poroča, da se bo v prihodnjem zasedanju državnega zbora predlagalo, naj se v treh do petih let odpravijo uradniške kavcije, kar bi pomenilo za državo izpad 32 milijonov kron.

Dunaj 3. oktobra. Tukaj kroži vest, da je ogrski ministrski predsednik Szell podal demisijo, da pa ga je za sedaj le Goluchowski pregovoril, da še vztraja na svojem mestu.

Dunaj 3. oktobra. Namestništvo nižjeavstrijsko je izdalo ukaz na pri-tožbo naprednih volilcev, da se mora vsakemu volilcu dovoliti upogled v volilne imenike, kakor to določa zakon.

Dunaj 3. oktobra. Naslednik profesorja Erharda za cerkveno pravo na dunajskem vseučilišču je postal dr. Karol Hirsch, vodja zavoda »Sacré coeur« na Dunaju.

Dunaj 3. oktobra. Pri pošti v Währingu se je pripetila velika defraudacija. Oficialni Burkhart je poneveril 54.000 K ter izginil.

Padova 3. oktobra. Začetkom novembra pridejo burski generali sem ter se podajo od tu v Rim in Turin.

Pariz 3. oktobra. Pogreb Zole bo vodil sam policijski prefekt. Socialističnim društvom najbrže ne bo dovoljeno se udeležiti z zastavami. Vojaštvu bo načeloval pri pogrebu sin bivšega ministra Merciera.

London 3. oktobra. Angleška kraljeva rodbina se je toplo zavzela za grofico Lonyay. Angleški poslanik v Bruslju je dobil nalog, opozoriti na prijazen in neoficialen način kralja Leopolda, zakaj ne izroči grofici gotove, zelo dragocene legate po njeni pokojni materi, belgijski kraljici.

Narodno gospodarstvo

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu septembru t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 649.487 K 15 h, vzdignjenih pa 758.618 K 49 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca septembra t. l. 2.598.647 K 94 h.

— **Splosno kreditno društvo v Ljubljani** imelo je v mesecu septembru 328.566 K 45 h prejemkov ter 324.080 K 33 h izdatkov, torej skupno 652.646 K 78 h prometa.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu septembru 1902 je 101 stranka vložilo 35.518 K 38 h, 71 strank dvignilo 18.637 K 80 h, 12 strankam se je izplačalo posojil 18.700 K, stanje vlog 537.513 K 97 h, stanje posojil 278.069 K 04 h, denarni promet 87.334 K 31 h.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu septembru 1902 je 195 strank vložilo 44.225 K 83 h, 136 strank dvignilo 32.366 K 30 h, 33 strankam se je izplačalo posojil 24.650 K, denarni promet 187.356 K 56 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu septembru 1902 je 357 strank vložilo 58.741 K 36 h, 301 stranka dvignilo 48.272 K 56 h, 9 strankam se je izplačalo posojil 28.362 K 60 h, stanje hranilnih vlog 2.851.893 K 78 h, stanje posojil 1.822.756 K 04 h, denarni promet 228.811 K 09 h.

Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca bodisi mesečna ali četrtletna naročnina, prosimo vljudno, da nadaljno naročitev kar najpreje ponové, da jim pošiljanje lista ne prestane.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 3. oktobra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100 70
Skupni državni dolg v srebru	100 55
Avstrijska zlata renta	120 75
Avstrijska krona renta 4%	99 95
Ogrska zlata renta 4%	110 90
Ogrska krona renta 4%	97 75
Avstro-ogrsko bančne delnice	1592 —
Kreditne delnice	683 75
London vista	259 40
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 02 1/2
20 mark	23 43
20 frankov	19 03
Italijanski bankovci	94 90
C. kr. cekini	11 50

Žitne cene v Budimpešti

dne 1. oktobra 1902

Zaradi židovskih praznikov so izostale žitne cene v Budimpešti.

Darila.

Za pogorence v Martinjaku so nadalje darovali: Gosp. Peter Majdič iz Celja 2 vreči moke, gg. Rakovski samci čisti dohodek veselice 77 K 38 vin., iz Kamnika došla 1 vreča obleke, slav. uredništvo „Slov. Naroda“ 30 K 30 vin. do veselice v Litiji. Vsem tem p. n. gg. darovalcem izreka v imenu pogorcev najtoplejšo zahvalo

županstvo v Cerknici.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 24. septembra: Anton Aleš, delavec, 44 let, prisad. — Fran Debevc, kajzarjev sin, 4 leta, Brightova bolezen.

Dne 26. septembra: Marija Peklaj, gostija, 61 let, srčna hiba.

Dne 28. septembra: Helena Kastelic, kurjačeva žena, 53 let, srčna hiba.

Dne 29. septembra: Marija Pintar, šivilja, 21 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,3 m. Srednji tlačni tlak 736,0 mm.

Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
2.	9. zvečer	730 4	10 6	sl. jzvhod	sk. oblač.	
3.	7. zjutraj	732 4	7 6	sl. svzhod	dež	
	2. popol.	733 2	15 0	sl. jug	del. jasno	10 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 10,7°, normala: 12,6°.

Podpisani naznanjamo pretužno vest o nenadni smrti našega preljubega sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Rajkota Branke

zasebnika

kateri je včeraj ob 1/2. uri ponoči po kratki a mučni bolezni v 49. letu svoje dobe mirno preminul.

Pogreb nepozabnega ranjcega vršil se bo v soboto ob 1/2. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na ondoto pokopališče.

Sv. maše posmrtnice brale se bodo v več cerkvah.

Nepozabni ranjki bodi priporočen molitvi in blagemu spominu. (2416)

Venci se hvaležno odklanjajo.

Globoko žalujoči rodbini
Branke in Zupanec.

Posebni parte se ne izdajo.

Josipina Počivalnik, lastnica hotela „Lloyd“, naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov pretresujočo vest, da je njen prisrčno ljubljeni brat, gospod

Henrik Drobnič

restavrat v Dubrovniku

po dolgi, mučni bolezni dne 2. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne, previden s tolažili sv. vere, v starosti 48 let, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega ranjcega bo v soboto, dne 4. oktobra t. l., ob 4. uri popoldne v deželni bolnici svečano blagoslovljeno in potem na pokopališču v Laškem položeno k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah. (2404)

Predragega pokojnega priporočamo v pobožno molitev in prijazni spomin.

V Ljubljani, 2. oktobra 1902.

Ana Štrukelj naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov potrtim srcem pretužno vest, da je njen iskreno ljubljeni, nepozabni soproj, gospod

Fran Štrukelj

posestnik, bivši obč. svetovalec mesta Ljubljane

v petek, dne 3. oktobra 1902, ob 3/5. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki dragega ranjcega se bodo prenesli v soboto, dne 4. t. m., popoldne ob 1/2. uri iz hiše žalosti, Dalmatinove ulice št. 15, na grobišče k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1902.

(2415)

V Lattermannovem drevoredu v Ljubljani.

Le kratek čas!

Razstava velikanskega morskega volka

— največje dojlke na svetu —

21 metrov dolgega, 355 stotov težkega, vlovljenega na norveškem obrežju med Špicbergi in Medvedjim otokom dne 1. avgusta 1900. — **Preparirani je tako, da nima nobenega duha.**

Posebna razstava obsega 25 raznih morskih rib iz morske globočine.

Pojasnili o lovu morskega volka s harpanami in topovi se dajejo vedno.

Otvoritev v soboto, dne 4. oktobra, ob 9. uri popoldne. Vstopnina 40 vin., vojaki in otroci 20 vin.

Otvorjeno vsak dan od devetih zjutraj do devetih zvečer.

Avizo! Usojam si zlasti gg. šolske voditelje opozoriti na to razstavo. Neštevilna spričevala profesorjev in zoologov v tu- in inozemstvu so pri blagajni na željo v pogled.

(2413—1)

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

Slavnostni odbor v proslavo 50letnice višje realke.

K skupnemu obedu ob 1. uri snidemo se v Ederjevi restavraciji (stekleni salon pri kazini).

(2414)

Vstop je samo skozi vrt dovoljen.

Usojam si s tem p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da sem opustil dosedanje glavno skladišče **Filipa Kassowitza** ter bom od zdaj svojo trgovino vodil kot filialo tvrde:

F. M. NETSCHEK

— ustanovljene leta 1854. —

ter si bom istotako, kakor doslej, na vse moči prizadeval, da v vsakem oziru zadovoljim vse cenjene odjemalce.

Od zgoraj imenovane tvrde sem zdaj prejel **čudovito veliko zalogo svežega, najmodernejšega blaga, kakor konfekcije za gospode, dame in otroke**, najboljše sortirane ter sem pooblaščen, vse prodajati po najnižjih tovarniških cenah.

Ravno tako bode

— nova trgovina — na Mestnem trgu št. 5

od iste kar najboljše renomirane tvrde z vsem blagom zalagana.

Dočim se za dosedaj mi v toliki meri izkazano zaupanje kar najboljše zahvaljujem, prosim da me z istim tudi v prihodnje blagovolite počastiti ter se priporočam z izvrstnim spoštovanjem

(2405—1)

Oroslav Bernatović, poslovođa.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curia, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Str.ža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curia, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. (1)

Učenca

ki bi imel hrano in stanovanje pri starih ali sorodnikih, sprejme takoj tvrde

Kham & Murnik

trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom (2386—2)

Pismonoša

star 19 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in v pisavi **išče službe** pri kakem c. kr. poštnem in brzojavnem uradu. — Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

(2406)

V nedeljo, dne 28. sept. se je izgubil

črn dakel

na Vrhniki z rdečimi marogami in s »štirimi očmi«. Naj se odda proti nagradi v pivovarni na Vrhniki ali v vrhniškem skladišču piva v Ljubljani. Pes ima znamko št. 220 ter sliši na ime **Fex**.

(2402—2)

Klauer-jev

Triglav

naravni rastlinski liker, izvrstnega vpliva na želodec (415-190)

se dobi **pristen edino le** iz glavne zaloge

Edmund Kavčič-a

v Ljubljani.

10 kron nagrade!

Učera je nekdo

na mojem posestvu „pod Rožnikom“ oropal z raznih dreves najlepša jabolka, kakor zlate rajnete in velika rudečkasta jabolka.

Kdor ve in mi naznani tatu, dobi nagrade 10 kron.

Peter Lassnik

trgovec, Wolfove ulice.